

I Gabriel Scotts helligste

I skrivestuen på Maagereiret er sporene etter dikteren så tydelige at du tror han bare er ute på kjøkkenet og setter over kaffen.

TEKST: Liv Ekeberg FOTO: Stein Harald Øigård

Ned et snes våte trappetrinn fra Brattekleiv. Der ligger det. Ikke prangende på noe vis. Maagereiret står det over døra. Med myke, håndmalte blå bokstaver, slitt av vær og vind. Panelet kunne trenge et strøk maling. Hagen er våt og brungro. Høsten har inntatt Gabriel Scotts hjem på Tromøy.

Vi trer over terskelen. Gjennom kjøkkenet med peis. Noe gammelt, noe nytt. I spisestuen er det 10 grader kaldt. Gardinene er trukket for etter at de siste sommergjestene forlot huset, men ellers er det lite som minner om et museum. På pianoet står en liten sølvramme, et foto av Henrik Ibsen, ved siden av et moderne bilde av et lite barn, kanskje dikterens tippoldebarn.

«Til min kjære lille make». - Det føles rart å være her, sier Jørn-Bjørn Fuller-Gee (32).

Skuespilleren fra Arendal som etter mange år utenlands og i Nord-Norge flyttet hjem til Sorlandet i fjor, trer hver kveld inn i inn i rollen som Gabriel Scott i stykket «Kilden» på Kilden teater- og konserthus i Kristiansand.

Handlingen foregår nettopp i Scotts skrivestue og skildrer i en blanding av klassisk teater og figurteater hvordan dikteren arbeider fram historien om den nøyssomme fiskeren Markus som lever i pakt med naturen i skjærgården.

I Scotts bolig har han ikke satt sine bein før. Nå rusler Fuller-Gee rundt i skrivestuen med andakt i blikket. Stopper opp ved bokhyllene. Lar fingrene stryke over en uinnbundet bok der Scott har skrevet sitt navn på utsiden. Åpner den forsiktig.

«Wow! Se her, her er «Kilden»! Det må jo være førsteutgaven!

Jørn-Bjørn Fuller-Gee peker og leser høyt der det står med sirlig håndskrift i grønt blekk:

«Til min kjære lille make fra hendes mand!» Datert 26/11 1918.

Skuespilleren legger boka varsomt tilbake. Løfter opp neste. Pider Ro-historier. En bok om fugler.

- Hva er det der?

Dødsmaske og mystisk vase. Han peker på en gipsmaske på veggen. Stein Gauslaa, leder for Gabriel Scott-selskapet, har tatt turen med oss inn i skrivestua. Han er godt kjent i Maagereiret. Faren, Einar Gauslaa, som var redaktør i Agderposten gjennom mer enn 30 år, var personlig venn med Gabriel Scott og den jødiske intellektuelle Max Tau, som også bodde på Tromøy.

- Det der er Goethes dødsmaske. Men jeg vet ikke hvor han fikk den fra, forteller Gauslaa.

Bokhyllene rommer de fleste av Scotts skandinaviske kolleger på første halvdel av 1900-tallet. Her er en lag rekke Hamsun-romaner, Bjørnson, Lie, Kierkegaard, et par av Scotts yndlings-

Seks kvelder i uka, hele oktober gjennom, trer Jørn-Bjørn Fuller-Gee fra Arendal inn i rollen som historiene om fiskeren Markus, synes skuespilleren. Skriveplaten bærer preg av Scotts forkjærlig

Gabriel Scott i oppsetningen «Kilden». - Fantastisk å tenke på at han satt her, i denne stolen, og tenkte ut het for grønt blekk. Huset fra 1840 ble Scotts først etter hjelp fra flere velgjørere.

«Han skriver om en liten, blå vase med gullkant. Kan det være denne?»

filosof Spinoza, Falkberget, Amalie Skram, Strindberg ...

De to snur seg og kikker opp på veggen. En liten, blå vase med gullkant er plassert på en metallplate.

- Han skriver om en liten, blå vase i «Kilden», det flotteste Markus har i huset. Lurer på om det kan være den.

Men pussig å sette den høyt der oppe på veggen, kommenterer Fuller-Gee.

- Han har nok laget den platen selv.

Han var jo nevenyttig, vet du, sier Gauslaa.

Inn i den heller beskjedne huset flyttet Sorlandets fremste dikter med sin tredje kone, Birgit Gabrielsen og barna i 1917. Men ikke uten komplikasjoner.

Hjelp med finansene. Scott var ingen holden mann. Selv om han allerede hadde en stor produksjon bak seg og hadde slått gjennom med «Jernbyrden» i 1915, var han heller fattig.

- Han leide et hus på Tromøy i to år og skrapte sammen midler for å kunne betale Severin Andreas Gundersen 8.500 kroner for dette huset, forteller Stein Gauslaa.

Gode kontakter sørget for at huset ved vannkanten i Brattekleiv ble hans.

- Han fikk 500 kroner i lån og en obligasjon fra Nedenes Sparebank, en

obligasjon fra Aftenposten på 2000 kroner og resten av kjøpesummen ordnet advokat Dahl Hansen og Christian Stray, styreformann i Agderposten.

Vi trekker blomstrete gardiner til side. Ser ut på havet. Utover Galtesund til Lille Torungen og innover mot Pollen. Utsikten dikteren hvilte øyene på mens han skrev nær 30 av sine bøker ved dette skrivebordet.

I Maagereiret bodde Gabriel Scott med sin familie til han døde i 1958.

Nå henger magneter og tegninger på et ganske moderne kjøleskap, flere brettspill ligger under et antikt treskap; Kokelimumke. Fantasi. Ved siden; av en tom pappkasse fra Polet. Scotts barnebarn og deres familier bruker boligen som feriehus om somrene.

FAKTA

«Maagereiret»

- Sørlandsdikteren Gabriel Scotts (1874-1958) hjem gjennom 41 år.
- Trevillaen ved sjøen på Tromøy het opprinnelig «Lunebo», men Scott døpte det om til «Maagereiret» i 1917.
- Scott bodde her sammen med sin tredje kone, Birgit Gabrielsen (1897-1981) og barna.
- Dikteren skrev her nær 30 av sine bøker, deriblant «Kilden eller Brevet om fiskeren Markus» (1918).
- Gabriel Scott døde på sykehus i Arendal 84 år gammel.
- Huset er i dag i Scott-familiens eie. (Kilder: Store Norske Leksikon og Gabriel Scott Selskapet)

Dikteren tok seg ikke bryet med å binde inn førsteutgaven, men avslører seg som en romantiker med den håndskrevne hilsenen til sin kone.

- Han har jo alle de store fra sin samtid, konstaterer Jørn-Bjørn Fuller-Gee.

Maagereiret ligger så du kan kaste fiskestanga ut av stuevinduet.

De første linjene i «Kilden eller Brevet om fiskeren Markus» fra 1918.

Alt står som da Scott satt her med sin penn. En måkefjær i et blekkhus passer perfekt i skrivestua til Maagereiret. I ramme er dikteren med et av barnebarna.